

Kerítések, mint településképi arculatformáló tényezők Zsámbék környéki településeken

Vadas Gellért

Tájépítész mérnöki mesterképzési szak, nappali képzés

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Kertművészeti és Kertépítészeti tanszék

Belső témavezető: dr. Takács Katalin, egyetemi adjunktus, MATE - TTDI

Célkitűzésemnek a Településképi Arculati Kézikönyvek kerítésekről szóló fejezetének kibővítését fogalmaztam meg, ezt egy értékleltár létrehozásával, valamint a megvizsgált kerítésekre adott javaslatokkal kívántam elérni. Kutattam a kerítés témakörében, releváns információkat gyűjtöttem a Zsámbéki-medence múltjáról. Kutattam a mészkövek keletkezését, valamint a Tinnyei Mészkő előfordulását, felhasználását. Megvizsgáltam a környéken fellelhető mészkövek bányászati múltját, Bejártam a Zsámbéki-medence vizsgált hét településének történeti településmagját (*Budajenőn 7 utcát, Mányon 5 utcát, Pátyon 6 utcát, Perbálon 6 utcát, Telkiben 5 utcát, Tökön 4 utcát + a településmagtól távolabb eső templomrom környékét, Zsámbékon 14 utcát* (összesen **47 utca**) jártam végig), megfigyeltem a települések hagyományos kerítéseit. Beszélgettem a helyi főépítésszel, építésszel, kőfaragóval, német nemzetiségi szakértővel, helyi lakossal. Összesen **208 kerítést** mértem fel, melyeket **térképesen** ábrázoltam a QGIS rendszer segítségével. A kerítéseket egy általam felállított értékelési rendszerben értékeltem és táblázatban rendszereztem, megfigyeléseket írtam.

Megalkottam a karakterrajz fogalmát, mely dolgozatomban a portáról készült kézi grafikát jelenti, arányosan ábrázolja a ház és a kerítés kapcsolatát. A kiválasztott kerítésekről felmérési adatlapot állítottam össze. Vizsgáltam a kerítések között fellelhető hasonlóságokat és különbségeket, melyek alapján kategóriába soroltam a kerítéseket. Reprezentatív módon kiválasztottam településenként kerítéseket, melyekről karakterrajzot készítettem. Településenként kiválasztottam az általam kategóriákba sorolt kerítések közül egy *kevésbé illeszkedő* és egy *nem illeszkedő* kategóriájú kerítést, melyekre konkrét egyedszintű javaslatot tettem, ehhez a karakterrajzokhoz hasonló jelenlegi állapotot bemutató, valamint javaslati rajzot is készítettem. **Javaslatot** adtam általánosan települési és objektum szinten, melyben kitértem az adott kerítésrészek védelmi lehetőségeire, illetve a kerítések javításának lehetséges módjaira. Ebben a javaslatban megadtam a jellemző méreteket, anyaghasználatot, fő építési szabályokat.